

COMPASSION voor patiënten met ernstig COPD in het MUMC+

Van september 2024 tot februari 2026 loopt in het MUMC+ het COMPASSION project om de zorg voor mensen met ernstig COPD te verbeteren.

COPD is de vijfde doodsoorzaak in Nederland en mensen met ernstig COPD hebben een hoge symptoomlast met klachten als kortademigheid, vermoeidheid, angst en depressie. De kwaliteit van leven kan daardoor sterk afnemen. Het beloop van COPD is vaak onvoorspelbaar, met periodes van verslechtering, waarna een patiënt weer (gedeeltelijk) kan opknappen. Om goede en passende medische zorg te bieden aan een patiënt met gevorderde COPD is het belangrijk om te weten wat iemand wel of juist niet wil aan zorg of behandeling en wat voor de patiënt belangrijk is. Het tijdig signaleren en markeren van de palliatieve fase is heel belangrijk om tijdig met patiënten te kunnen spreken over behandelwensen en -grenzen en zorg rond het levenseinde.

In de praktijk spreken maar weinig patiënten met zorgprofessionals over hun wensen en behoeften rond zorg en levenseinde en als dit wel gebeurt, is dit vaak in een acute situatie en laat in het ziekteverloop.

Tijdige palliatieve zorg bij mensen met gevorderd COPD kan niet-passende zorg voorkomen, kan de kwaliteit van leven en sterven in het laatste levensjaar verbeteren, hetgeen leidt tot meer rust in het zorgproces voor patiënten, naasten en zorgverleners.

In het MUMC+ liet een recente zelfevaluatie (Zelfevaluatie Palliatieve Zorg vanuit PZNL) zien dat proactieve zorgplanningsgesprekken in het MUMC+, ook vanuit de afdeling longziekten, vaak niet plaatsvinden. Hoewel er regelmatig met patiënten gesproken wordt over niet reanimeren/geen IC/geen beademing, zijn er meestal geen afspraken over andere proactieve zorgplanningsaspecten zoals behandel- en zorgwensen cq grenzen, hoe te handelen in crisissituaties of wanneer geen overleg meer mogelijk is of wie de wettelijke vertegenwoordiger van de patiënt is.

Ook blijkt uit deze zelfevaluatie dat zorgverleners het vaak moeilijk vinden om proactieve zorgplanningsgesprekken te voeren. Oorzaken hiervan kunnen zijn dat er een cultuur is van behandelen zo lang als het mogelijk is en niet zozeer op de kwaliteit van leven. Er is vaak tijdsdruk waardoor een proactief zorgplanningsgesprek niet gemakkelijk aangegaan wordt. Daarnaast is er angst om met het aanklaarten van mogelijke verergering van de ziekte de patiënt de hoop te ontnemen en angst voor de emoties van de patiënt. En tot slot zit proactieve zorgplanning niet standaard in het onderwijs van de zorgprofessionals.

Het doel van het COMPASSION project is het verbeteren van de palliatieve zorg voor mensen met COPD en hun naasten binnen het zorggebied van het MUMC+.

De concrete doelen hierbij zijn:

1. Voegtijdige signalering en markering van de palliatieve fase bij patiënten met vergevorderde COPD door zorgprofessionals in het MUMC+.
2. Het systematisch in kaart brengen van de symptoomlast van patiënten met vergevorderde COPD en passende zorg door optimale behandeling van deze symptomen.
3. Het systematisch voeren van proactieve zorgplanningsgesprekken met patiënten met vergevorderde COPD en hun naasten door zorgprofessionals in het MUMC+.
4. Het verbeteren van de intramurale en transmurale samenwerking van het MUMC+ rond de zorg voor patiënten met vergevorderde COPD en hun naasten.

Deze doelen worden behaald door het aanbieden van een blended scholing over palliatieve zorg bij COPD aan de verschillende betrokken zorgprofessionals zoals longartsen en verpleegkundigen. Daarnaast worden ook huisartsen en praktijkondersteuners binnen het verzorgingsgebied van het MUMC+ geïnformeerd en betrokken. Ook de derdelijns longgeneeskunde (CIRO in Horn als expertisecentrum voor chronisch orgaanfalen) zal betrokken worden in het project.

Meer informatie over COMPASSION kun je [HIER](#) vinden:

[COMPASSION-Factsheet-040722 \(palliatievezorgcopd.nl\)](#)

COMPASSION bestaat daarnaast uit een toolbox met bruikbare materialen in voorlichting voor patiënten en deskundigheidsbevordering voor zorgprofessionals:

[Toolbox - Palliatievezorg bij copd \(palliatievezorgcopd.nl\)](#)